

A woman with dark skin and braided hair, wearing a blue short-sleeved top and a patterned skirt, is speaking and gesturing with her hands. She is in the foreground, looking towards the camera. In the background, a crowd of people, including men, women, and children, are visible, some wearing headwraps. The setting appears to be outdoors, possibly in a village or community gathering.

Χάρτα του Διεθνούς Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου

*Πως το Παγκόσμιο Κίνημα Δίκαιου & Αλληλέγγυου
Εμπορίου εργάζεται για το μετασχηματισμό
του εμπορίου σε εργαλείο για την επίτευξη
δικαιοσύνης, ισότητας και βιωσιμότητας
για τους ανθρώπους και τον πλανήτη*

Δημοσιεύθηκε την 25η Σεπτεμβρίου 2017

Pebble Hathay Bunano

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- 03 ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ
- 04 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΑΡΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
- 06 ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ ΤΡΟΠΟΣ
- 07 ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΧΑΡΤΑΣ

ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- 09 ΕΙΣΑΓΩΓΗ
- 10 ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΧΑΡΤΑΣ
- 10 ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΧΑΡΤΑΣ
- 11 ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
- 11 ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- 13 Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΔΙΚΑΙΟ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΤΡΙΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- 17 Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
- 18 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
- 19 ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ
- 19 ΠΑΡΟΧΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ
- 20 ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
- 20 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ
- 21 ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
- 23 ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ
- 23 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

- 25 ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
- 28 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
- 29 ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΧΑΡΤΑΣ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Υπάρχει και άλλος τρόπος

«Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο βασίζεται σε τρόπους παραγωγής και εμπορίας που βάζουν τους ανθρώπους και τον πλανήτη πάνω από το χρηματικό κέρδος».

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΧΑΡΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Σε όλο τον κόσμο και για πολλούς αιώνες, οι άνθρωποι ανέπτυξαν οικονομικές και εμπορικές σχέσεις με βάση το κοινό συμφέρον και την αλληλεγγύη. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο εφαρμόζει αυτές τις ιδέες στις σύγχρονες προκλήσεις του διεθνούς εμπορίου σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο.

Το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου αποτελείται από άτομα, οργανισμούς και δίκτυα που έχουν ως κοινό όραμα έναν κόσμο όπου η δικαιοσύνη, η ισότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη βρίσκονται στο επίκεντρο των δομών και των πρακτικών του εμπορίου, έτσι ώστε κάθε πρόσωπο, μέσω της εργασίας του, να μπορεί να ζει με τιμιότητα και αξιοπρέπεια, αναπτύσσοντας πλήρως τις δυνατότητές του.

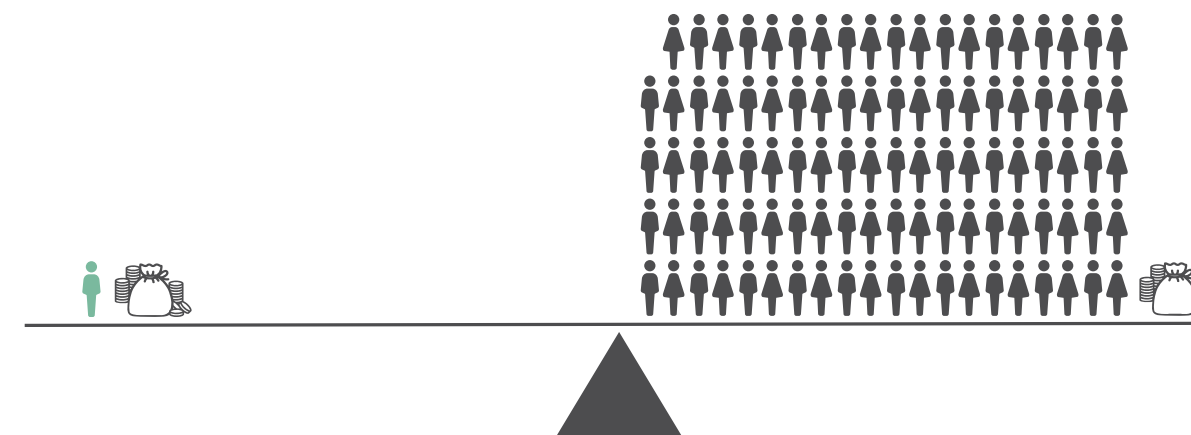
Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου και ο οργανισμός Fairtrade International ξεκίνησαν τη διαδικασία σύνταξης αυτής της Χάρτας σε συνεννόηση με άλλους φορείς και με στόχο να δημιουργήσουν ένα κοινό έγγραφο αναφοράς για το παγκόσμιο κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Αποσκοπεί στο να βοηθήσει τους φορείς

του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου να εξηγήσουν πώς συνδέεται το έργο τους με τις κοινές αξίες και τη γενική προσέγγιση αλλά και να βοηθήσει όσους συνεργάζονται με το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο να αναγνωρίσουν αυτές τις αξίες και προσεγγίσεις.

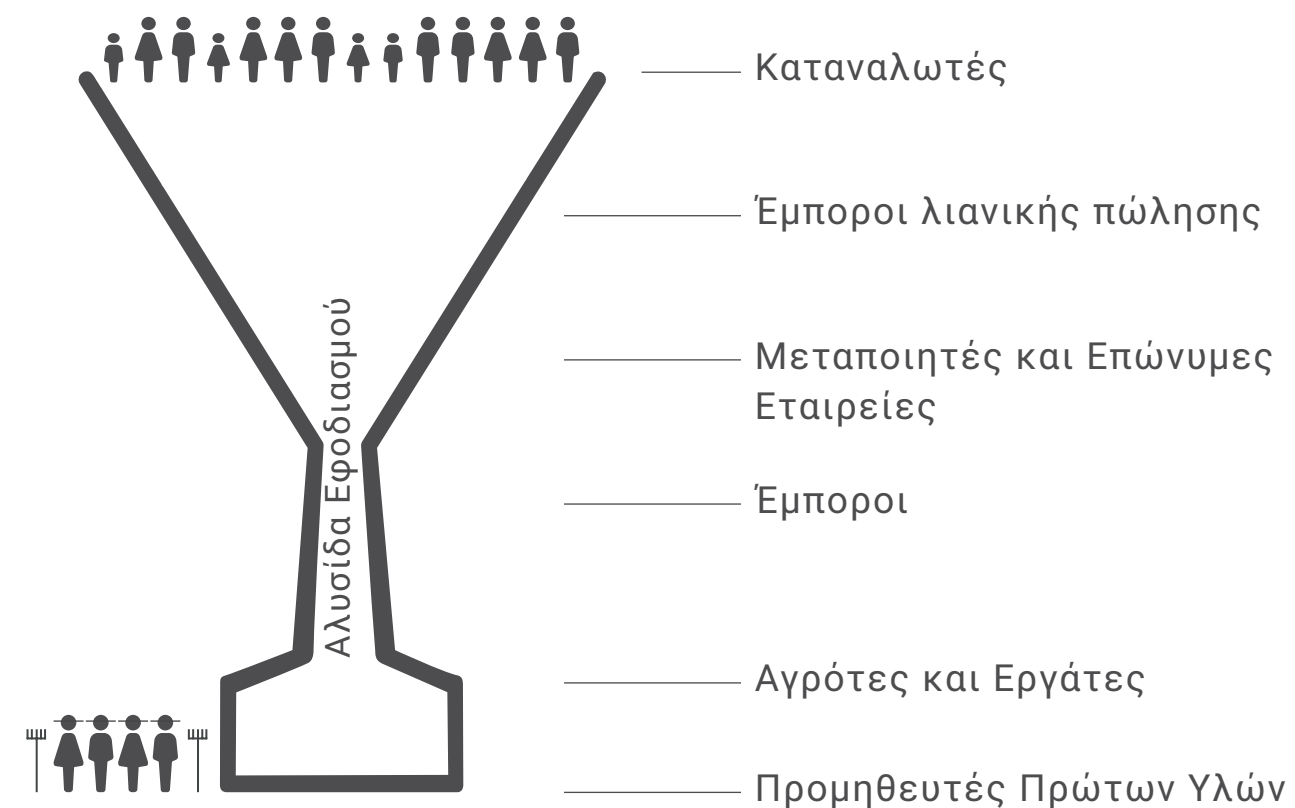
Το παγκόσμιο εμπόριο έχει αυξηθεί θεαματικά τις τελευταίες δεκαετίες. Αυτό συνέβαλε σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη πολλών χωρών, αλλά τα κέρδη δεν έχουν κατανεμηθεί ομοιόμορφα. Τα πρότυπα του εμπορίου που προωθούνται από τους παγκόσμιους θεσμούς και τις μεγάλες εταιρείες δεν έχουν εκπληρώσει την υπόσχεσή τους για την εξάλειψη της φτώχειας και έχουν προκαλέσει πρωτοφανή επίπεδα ανισότητας..

Οι αγορές ελέγχονται συνήθως από μια χούφτα διεθνών επιχειρήσεων που έχουν την εξουσία να καθορίζουν τους όρους των συναλλαγών για τους προμηθευτές τους, συμπίεζοντας τις τιμές, συχνά σε επίπεδα χαμηλότερα από το σύνολο του κόστους της παραγωγής. Έτσι οι μικροί παραγωγοί και εργαζόμενοι αναγκάζονται να αγωνίζονται για την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς μισθού διαβίωσης, ενώ είναι ευάλωτοι στην εκμετάλλευση. .

ΤΟ ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΟ 1% ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΠΛΟΥΤΟ ΜΕ ΟΛΟ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΚΟΣΜΟ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΛΥΣΙΔΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΚΑΙ ΑΛΛΟΣ ΤΡΟΠΟΣ!

Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο βασίζεται σε τρόπους παραγωγής και εμπορίας που βάζουν τους ανθρώπους και τον πλανήτη πάνω από το χρηματικό κέρδος. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο συνδέει επίσης τους παραγωγούς και τους καταναλωτές με μεγαλύτερη διαφάνεια των αλυσίδων εφοδιασμού. Αποδεικνύοντας ότι ένα πιο δίκαιο παγκόσμιο εμπόριο είναι εφικτό, το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο επιδιώκει επίσης να εμπλέξει τους πολίτες στην αναθεώρηση των κανόνων του εμπορίου, με βάση τις ανάγκες των μικρών παραγωγών, των εργαζομένων και των καταναλωτών. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο δεν είναι φιλανθρωπία αλλά σύμπραξη για αλλαγή και ανάπτυξη μέσω του εμπορίου.

1. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο ξεκινά από παραγωγούς που συνεργάζονται σε δημοκρατικές οργανώσεις για τη δημιουργία ισχυρότερων επιχειρήσεων που μπορούν να είναι ανταγωνιστικές στις διεθνείς αγορές και να εξασφαλίσουν βελτιωμένους όρους εμπορίου.

2. Οι εμπορικές επιχειρήσεις συμβάλλουν στη σύνδεση των παραγωγών με τους καταναλωτές, σε μια σύμπραξη που επιδιώκει την αλλαγή. Οι πρωτοπόρες επιχειρήσεις που εφαρμόζουν πλήρως τις πρακτικές του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου ακολουθούνται και από πολλές συμβατικές εμπορικές εταιρείες που αναγνωρίζουν τη σημασία της υποστήριξης του Δίκαιου Εμπορίου ως μέρος των προγραμμάτων βιωσιμότητάς τους.

3. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο βοηθά τους καταναλωτές να ενεργούν υπεύθυνα, επιλέγοντας προϊόντα που ωφελούν τους ανθρώπους στο άλλο άκρο της αλυσίδας εφοδιασμού. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο ενισχύει επίσης τη φωνή των παραγωγών και των καταναλωτών ως πολιτών, βοηθώντας τους να ασκήσουν πίεση στα κράτη τους για δικαιότερους εμπορικούς κανόνες.

4. Αναδεικνύοντας την εμπορική επιτυχία και τον αναπτυξιακό αντίκτυπο του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου στην ανάπτυξη, η αγορά μεγαλώνει και ως εκ

τούτου δημιουργούνται περισσότερες ευκαιρίες για τους παραγωγούς και τους επιχειρηματικούς τους εταίρους.

Οι αποτυχίες του συμβατικού εμπορικού συστήματος είναι βαθιά ριζωμένες και πολύπλοκες. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση για την αντιμετώπιση των αποτυχιών αυτών, συνδυάζοντας μια πληθώρα από επιμέρους προσεγγίσεις.

Υποστηρίζοντας τους βιοτέχνες, τους αγρότες και τους εργάτες να δημιουργήσουν δημοκρατικές οργανώσεις, το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο επιδιώκει να τους ενδυναμώσει ώστε να πάρουν στα χέρια τους το μέλλον τους και επιτύχουν αποτελέσματα που θεμελιώνονται στη δικαιοσύνη για τους ανθρώπους και τον πλανήτη. Με αυτόν τον τρόπο το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο συμβάλλει σε πολλούς από τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Τα παραδοσιακά μοντέλα Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου που βασίζονται στην πώληση προϊόντων από την Αφρική, την Ασία, τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική στις αγορές της Ευρώπης, της Βόρειας Αμερικής και του Ειρηνικού εξακολουθούν να είναι σημαντικά, ωστόσο οι ιδέες του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου αποτελούν όλο και μεγαλύτερο μέρος των πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων σε όλο τον κόσμο.

Η επιτυχία του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου βασίζεται στην εμπιστοσύνη. Την εμπιστοσύνη των καταναλωτών που αγοράζουν προϊόντα Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου και την εμπιστοσύνη αυτών που επενδύουν σε νέες υπηρεσίες και προγράμματα. Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου είναι αφοσιωμένες είναι αφοσιωμένοι στην προστασία αυτής της εμπιστοσύνης, υιοθετώντας κατά πρώτον τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ακεραιότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας και προσπαθώντας κατά δεύτερον να βελτιώσουν συνεχώς αντίκτυπό τους, μαθαίνοντας από την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του έργου τους.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΧΑΡΤΑΣ

Η Χάρτα παρέχει μια συνοπτική επεξήγηση των γενικών στόχων και προσεγγίσεων που μοιράζονται οι περισσότερες πρωτοβουλίες Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου.

Ωστόσο το έγγραφο αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει ως εγχειρίδιο για τις πρακτικές του Δίκαιου & Αλληλέγγυου

Εμπορίου ή ως πρότυπο αξιολόγησης της προσέγγισης συγκεκριμένων οργανισμών.

Επομένως το εν λόγω έγγραφο δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να θεμελιώσει αξιώσεις ή διαπιστευτήρια Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου εκ μέρους οποιουδήποτε οργανισμού, επιχείρησης ή δικτύου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

*Η δικαιοσύνη, η ισότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη
θα πρέπει να βρίσκονται στο επίκεντρο των
εμπορικών δομών.*

ΥΠΟΒΑΘΡΟ ΤΗΣ ΧΑΡΤΑΣ

Το παρόν έγγραφο χρησιμοποιεί τον όρο «*Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου*» συμπεριλαμβάνοντας όλες τις οργανώσεις και τα δίκτυα που καταπολεμούν τη φτώχεια και την ανισότητα μέσω του εμπορίου στο πλαίσιο της αποστολής τους.

Εδώ περιλαμβάνεται η παραγωγή, η ανταλλαγή και η εμπορία αγαθών στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, καθώς και η προώθηση, η ευαισθητοποίηση και η υπεράσπιση της έννοιας του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου.

Το παρόν έγγραφο αναθεωρεί και επικαιροποιεί την Χάρτα Αρχών του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου του 2009, η οποία έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως ως βασικό έγγραφο αναφοράς για πολιτικές και δράσεις. Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου και ο οργανισμός Fairtrade International, τα δύο παγκόσμια δίκτυα που οδήγησαν από κοινού

αυτή τη διαδικασία, συμβουλευτήκαν μια διεθνή ομάδα εμπειρογνομόνων για το σκοπό αυτό.

Η επικαιροποίηση της Χάρτας δίνει την ευκαιρία να επαναδιατυπωθούν οι θεμελιώδεις αξίες του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου που ενώνουν το ευρύ φάσμα των οργανώσεων και των δικτύων που συναπαρτίζουν το παγκόσμιο κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Αυτό είναι σημαντικό σε μια εποχή που η επιτυχία του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου ενθαρρύνει την ευρύτερη χρήση του όρου, αυξάνοντας την ανάγκη για ένα κοινό σημείο αναφοράς.

Η νέα Χάρτα επιδιώκει επίσης να τονίσει τον μακροχρόνιο ρόλο του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου στην αντιμετώπιση προκλήσεων όπως η ανισότητα, τα δικαιώματα των φύλων, η κλιματική αλλαγή και άλλα ζητήματα των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΧΑΡΤΑΣ

Η Χάρτα προσφέρει μια γενική επεξήγηση του κοινού οράματος και των αξιών του παγκόσμιου κινήματος Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Έχει τρεις κύριους στόχους:

1. Την υποστήριξη του έργου των Οργανώσεων Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου για την ευαισθητοποίηση των καταναλωτών και των πολιτών αναφορικά με τη σημασία και τον αντίκτυπο του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, ούτως ώστε περισσότεροι άνθρωποι να εμπνευστούν για να συμμετάσχουν και να το υποστηρίξουν.
2. Τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των

Οργανώσεων Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, συνδέοντας τις επιμέρους αποστολές και στρατηγικές τους με την κοινή φιλοσοφία του κινήματος και την προώθηση της συνεργασίας με τα κινήματα της αλληλέγγυας οικονομίας, της βιολογικής γεωργίας και κάθε άλλο που αγωνίζεται για παρόμοιους στόχους με το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου.

3. Να δώσει τη δυνατότητα σε όσους συνεργάζονται με Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου (στο κράτος, στον ακαδημαϊκό κόσμο ή στον ιδιωτικό τομέα) να αναγνωρίσουν τις αξίες και τις προσεγγίσεις που ενώνουν το παγκόσμιο κίνημα.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου έχει ως κοινό όραμα έναν κόσμο όπου η δικαιοσύνη, η ισότητα και η βιώσιμη ανάπτυξη βρίσκονται στο επίκεντρο των δομών

και των πρακτικών του εμπορίου, έτσι ώστε κάθε πρόσωπο, μέσω της εργασίας του, να ζει με τιμιότητα και αξιοπρέπεια, αναπτύσσοντας πλήρως τις δυνατότητές του.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Τα κύρια παγκόσμια δίκτυα του κινήματος του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου συμφώνησαν τον ακόλουθο ορισμό το 2001(i):

Το Δίκαιο και Αλληλέγγυο Εμπόριο είναι μια εμπορική σύμπραξη, βασισμένη στον διάλογο, τη διαφάνεια και τον σεβασμό, που επιδιώκει περισσότερη μεγαλύτερη ισότητα στο διεθνές εμπόριο. Συμβάλλει στη βιώσιμη ανάπτυξη, προσφέροντας καλύτερους εμπορικούς όρους και εξασφαλίζοντας τα δικαιώματα των περιθωριοποιημένων παραγωγών και εργαζομένων – ιδιαίτερα στο Νότο.

Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, υποστηριζόμενες από τους καταναλωτές, συμμετέχουν ενεργά στην υποστήριξη των παραγωγών, στην ευαισθητοποίηση και σε εκστρατείες για την αλλαγή των κανόνων και πρακτικών του συμβατικού διεθνούς εμπορίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΑΝΑΓΚΗ ΓΙΑ ΔΙΚΑΙΟ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

*Η φιλελευθεροποίηση του εμπορίου δεν
έχει επιφέρει την υποσχόμενη μείωση της
φτώχειας*

«Η εμπειρία δείχνει ότι η οικονομική ανάπτυξη από μόνη της δεν επαρκεί. Πρέπει να κάνουμε περισσότερα για να ενδυναμώσουμε κάθε άτομο μέσω της αξιοπρεπούς εργασίας, να στηρίζουμε τους ανθρώπους μέσω της κοινωνικής προστασίας και να διασφαλίσουμε ότι οι φωνές των φτωχών και περιθωριοποιημένων ακούγονται».

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΤΟΥ ΟΗΕ, ΜΠΑΝ ΚΙ-ΜΟΥΝ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ 2014.

Η επέκταση του παγκόσμιου εμπορίου τις τελευταίες δεκαετίες συνέβαλε σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη των περισσότερων χωρών, ωστόσο τα κέρδη από την αύξηση του παγκόσμιου εμπορίου δεν έχουν κατανεμηθεί ομοιόμορφα. Η φιλελευθεροποίηση του εμπορίου δεν έχει επιφέρει την υποσχόμενη μείωση της φτώχειας. Για αρκετές δεκαετίες, το παγκόσμιο εμπόριο αυξανόταν κατά μέσο όρο σχεδόν με διπλάσιο ρυθμό σε σχέση με την παγκόσμια παραγωγή και οι χώρες που ήταν σε θέση να συμμετάσχουν πλήρως σε αυτό το κύμα παγκοσμιοποίησης μείωσαν τον αριθμό των ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας (ii).

Εντούτοις, η ανισότητα έχει αυξηθεί δραματικά και σε πρωτοφανή άκρα. Εκτιμάται ότι ο πλούτος του πλουσιότερου 1% ισούται με τον πλούτο όλων των υπολοίπων, ενώ μόλις 8 άτομα (το 2017) κατέχουν τόσα όσα και το φτωχότερο μισό του παγκόσμιου πληθυσμού (iii). Η άλλη πλευρά αυτού του νομίσματος είναι ότι οι μισθοί για τους απλούς εργαζόμενους δεν συμβαδίζουν με το κόστος ζωής. Πολλοί μόλις που λαμβάνουν ένα εισόδημα επιβίωσης. 800 εκατομμύρια άνθρωποι εξακολουθούν να ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και αγωνίζονται καθημερινά για την πρόσβαση σε γη, νερό, εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη. Ακόμα και όσοι κατάφεραν να βγουν από τις συνθήκες

ακραίας φτώχειας παραμένουν ευάλωτοι, ενώ οι οικονομικοί κλυδωνισμοί, η διατροφική ανασφάλεια και η κλιματική αλλαγή απειλούν να τους στερήσουν τα οφέλη που απέκτησαν με κόπο (iv). Η παγκόσμια οικονομική κρίση του 2007/2008 ενίσχυσε αυτές τις τάσεις. Τα σημερινά επίπεδα ανισότητας –εντός και μεταξύ των χωρών– αποτελούν σοβαρή απειλή για τα ανθρώπινα δικαιώματα και αιτία αστάθειας, συγκρούσεων και αναγκαστικής μετανάστευσης (v).

Ένα δικαιότερο εμπορικό σύστημα, βασισμένο στην προστασία και την ενίσχυση των κοινών αγαθών, είναι ζωτικής σημασίας ώστε η διεθνής κοινότητα να επιτύχει το στόχο της εξάλειψης της ακραίας φτώχειας μέσα σε μια γενιά και της προώθησης της κοινής ευημερίας με βιώσιμο τρόπο σε ολόκληρη την υφήλιο. Εκτός από την ενίσχυση της πρόσβασης στις αγορές για περισσότερους παραγωγούς σε περισσότερες χώρες, ένα δικαιότερο σύστημα συναλλαγών θα μπορούσε να διορθώσει την άνιση κατανομή εξουσίας στις αλυσίδες εφοδιασμού, όπου πολλές αγορές κυριαρχούνται από έναν μικρό αριθμό επιχειρήσεων. Οι εν λόγω επιχειρήσεις έχουν την εξουσία να καθορίζουν τους εμπορικούς όρους για τους προμηθευτές τους, συμπιέζοντας τις τιμές, συχνά σε επίπεδο χαμηλότερο από το κόστος παραγωγής, αφήνοντας τους μικρούς παραγωγούς και τους εργαζόμενους να παλεύουν για την εξασφάλιση μιας αξιοπρεπούς

διαβίωσης για τους ίδιους και τις οικογένειές τους. Ως συνέπεια οι εργαζόμενοι μένουν ευάλωτοι σε μη ασφαλείς συνθήκες εργασίας και σε άλλες μορφές εκμετάλλευσης.

Το συμβατικό εμπόριο αδιαφορεί και για τους καταναλωτές που εκφράζουν σταθερά την αγανάκτησή τους για τις συνθήκες παραγωγής που εκμεταλλεύονται τους ανθρώπους ή τον πλανήτη. Ένα πιο δίκαιο σύστημα εμπορίου θα μπορούσε να παρέχει στους πολίτες πληροφορίες σχετικά με τις αλυσίδες εφοδιασμού και τους εμπορικούς όρους, ώστε να μπορούν να πραγματοποιούν αγορές σύμφωνα με τις αρχές τους.

Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου λειτουργούν με ένα διαφορετικό επιχειρηματικό μοντέλο βάζει πρώτα σε προτεραιότητα τις ανάγκες των ανθρώπων και του πλανήτη στις εμπορικές σχέσεις και συνδέει τους παραγωγούς και τους καταναλωτές μέσω αυξημένης διαφάνειας στις αλυσίδες εφοδιασμού. Πέραν του ότι αποδεικνύει

ότι ένα πιο δίκαιο παγκόσμιο εμπόριο είναι εφικτό, το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου προσπαθεί επίσης να πείσει τα κράτη και τα διεθνή θεσμικά όργανα να ανταποκριθούν στις ευθύνες τους και να επιβάλουν μεγαλύτερη δικαιοσύνη στις εμπορικές δομές και διαδικασίες.

Είναι σαφές ότι το «νεοφιλελεύθερο» μοντέλο του ελεύθερου εμπορίου, που βασίζεται στη χαλαρή προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος και επικράτησε τα τελευταία 30 χρόνια, έχει αποτύχει. Όμως η λύση δεν έγκειται σε πολιτικές που απλώς ενισχύουν τον προστατευτισμό και περιορίζουν το διεθνές εμπόριο, αλλά στην ανάγκη για καλύτερη διαχείρισή του. Ως κίνημα που επιδιώκει να μετατρέψει το εμπόριο σε μία κινητήρια δύναμη όχι μόνο για την οικονομική ανάπτυξη, αλλά και για την κοινωνική δικαιοσύνη και βιωσιμότητα, οι αξίες του κινήματος του Δίκαιου Εμπορίου και οι γνώσεις και η εμπειρία των μελών του είναι πιο απαραίτητες και συναφείς από ποτέ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Η ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Ολιστική προσέγγιση

Οι παραγωγοί και οι εργαζόμενοι αντιμετωπίζουν πολλά εμπόδια για την εξασφάλιση του δίκαιου μεριδίου τους από τα οφέλη του εμπορίου. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο υιοθετεί μια ολιστική προσέγγιση γι' αυτές τις προκλήσεις, σύμφωνα με την οποία οι μειονεκτούσες ομάδες ενισχύονται ώστε να διεκδικήσουν τις αλλαγές που χρειάζονται, σύμφωνα με τη δική τους κατάσταση, στο δικό τους πλαίσιο. Οι παρεμβάσεις που αναφέρονται παρακάτω είναι οι συνηθέστερες προσεγγίσεις που υιοθετήθηκαν από τις Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου για να καταστεί δυνατή η αλλαγή και η διατήρηση των βελτιώσεων.

Αυτή η πολυμερής προσέγγιση δίνει φωνή σε όσους συνήθως περιθωριοποιούνται κατά τη χάραξη των εμπορικών κανόνων. Ταυτόχρονα πρόκειται για μια πολυδιάστατη προσέγγιση που συνενώνει τις οικονομικές, κοινωνικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές διαστάσεις της ανάπτυξης, αλλά και μια πολυεπίπεδη προσέγγιση κατά την οποία τα τοπικά, εθνικά,

περιφερειακά και παγκόσμια σενάρια είναι αλληλένδετα και συνεργάζονται για την επίτευξη δικαιότερων οικονομικών σχέσεων, με σεβασμό στην πολιτισμική πολυμορφία κάθε λαού και στον ηγετικό ρόλο των παραγωγών στις κοινότητες και τις χώρες τους.

Οι συναλλαγές Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου υφίστανται στο πλαίσιο ενός «κοινωνικού συμβολαίου» βάσει του οποίου οι αγοραστές (συμπεριλαμβανομένων των τελικών καταναλωτών) συμφωνούν να κάνουν περισσότερα από τα αναμενόμενα της συμβατικής αγοράς, όπως η καταβολή δίκαιων τιμών, η παροχή προχρηματοδότησης και η προσφορά στήριξης για ανάπτυξη. Σε αντάλλαγμα, οι παραγωγοί χρησιμοποιούν τα εισοδήματα του Δίκαιου Εμπορίου για να βελτιώσουν τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές τους συνθήκες. Κατ' αυτόν τον τρόπο το Δίκαιο Εμπόριο δεν είναι φιλανθρωπία αλλά μία σύμπραξη για αλλαγή και ανάπτυξη μέσω του εμπορίου.

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου εφαρμόζουν τις αξίες τους στις εμπορικές συμφωνίες και συναλλαγές, βάζοντας τις ανθρώπινες σχέσεις, αντί της μεγιστοποίησης των κερδών, στον πυρήνα της λειτουργίας τους.

Οι εμπορικοί όροι που προσφέρονται από τους αγοραστές Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου επιδιώκουν να επιτρέψουν στους παραγωγούς και τους εργαζόμενους να διατηρήσουν μια αξιοπρεπή διαβίωση, που ανταποκρίνεται στις καθημερινές ανάγκες οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευεξίας και επιτρέπει τη βελτίωση των συνθηκών με την πάροδο του χρόνου.

Υπάρχει μια δέσμευση για μακροπρόθεσμη

εμπορική σύμπραξη που επιτρέπει και στις δύο πλευρές να συνεργαστούν και να αναπτυχθούν μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών και του κοινού προγραμματισμού.

Συνολικά, το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου αποσκοπεί στη δημιουργία ενός περιβάλλοντος στο οποίο οι πολιτικές του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα υποστηρίζουν την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα του εμπορίου, ούτως έτσι ώστε οι μικροί παραγωγοί και οι εργαζόμενοι να μπορούν να ζουν αξιοπρεπώς κάνοντας χρήση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών τους και κερδίζοντας ένα εισόδημα αξιοπρεπούς διαβίωσης από βιώσιμες και ανθεκτικές επιχειρήσεις.

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ

Το εμπόριο είναι κάτι περισσότερο από μια οικονομική δραστηριότητα ανταλλαγής αγαθών και υπηρεσιών. Είναι μια κοινωνική αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπων. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο στοχεύει στην ενίσχυση του κοινωνικού κεφαλαίου μέσω της συνεργασίας με δημοκρατικές οργανώσεις χωρίς αποκλεισμούς, οι οποίες δραστηριοποιούνται στην υποστήριξη των εκπαιδευτικών, υγειονομικών και κοινωνικών δομών εντός των κοινοτήτων τους, ως τρόπο να διαμεριστούν τα οφέλη του εμπορίου όσο το δυνατόν ευρύτερα.

Οι ενώσεις ή οι συνεταιρισμοί μικρών και

οικογενειακών επιχειρήσεων ανέκαθεν βρίσκονταν στο επίκεντρο Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου λόγω του ρόλου τους στην ενίσχυση της δυνατότητας πρόσβασης στις αγορές των περιθωριοποιημένων και μειονεκτούντων παραγωγών και εργαζομένων. Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου υποστηρίζουν τις προσπάθειες των ενώσεων και των συνεταιρισμών για την ανάπτυξη των ικανοτήτων τους με σκοπό τη διαχείριση επιτυχημένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, την επέκταση των δυνατοτήτων παραγωγής και την ενίσχυση της πρόσβασης στις αγορές.

ΠΑΡΟΧΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΜΙΣΘΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ

Όλοι και όλες θα πρέπει να είναι σε θέση να ζουν με αξιοπρέπεια από το εισόδημα που προέρχεται από την εργασία τους. Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο προωθεί τον σεβασμό των τοπικών κανονισμών ή των διεθνών συμβάσεων αναφορικά με την ελευθερία του συνδικαλισμού και των συλλογικών διαπραγματεύσεων, την εξάλειψη των διακρίσεων, την αποφυγή της καταναγκαστικής εργασίας και την παροχή ασφαλούς

και υγιούς εργασιακού περιβάλλοντος.

Πέραν αυτού, οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου εργάζονται για την εξασφάλιση ενός αξιοπρεπούς εισοδήματος διαβίωσης των εργαζομένων στις αλυσίδες εφοδιασμού, των μικροκαλλιεργητών και βιοτεχνών και για τη διασφάλιση αξιοπρεπών εισοδημάτων από τις επιχειρήσεις τους.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αν και οι γυναίκες αποτελούν συχνά το κύριο εργατικό δυναμικό, συχνά αποκλείονται από την πρόσβαση σε γη και πίστωση που θα τους επέτρεπε να επωφεληθούν πλήρως από τις οικονομικές δραστηριότητες και τις ευκαιρίες για κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη. Οι γυναίκες έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν ίση αμοιβή και μεταχείριση και να έχουν πρόσβαση στις ίδιες ευκαιρίες σε σύγκριση με τους άνδρες.

Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου όχι μόνο σέβονται την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων, αλλά εργάζονται ενεργά για

την προώθηση της ισότητας των φύλων στο εσωτερικό τους, στις δικές τους δραστηριότητες, συμπεριλαμβάνοντας τις γυναίκες στη λήψη αποφάσεων και για να επηρεάσουν θετικά το ευρύτερο περιβάλλον τους.

Για εκατομμύρια γυναίκες, τα προγράμματα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου έδωσαν την ευκαιρία να λάβουν για πρώτη φορά αποφάσεις σχετικά με το εισόδημα του νοικοκυριού, κάτι που αποδεδειγμένα έχει βελτιώσει την κατάσταση σε τομείς όπως η υγεία, η εκπαίδευση και η κοινωνική ανάπτυξη (vi).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΓΕΝΙΑ

Η εκμετάλλευση των παιδιών μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με τη καταπολέμηση των αιτιών που την προκαλούν, καθώς και με παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα εθνικά και διεθνή πρότυπα.

Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο υποστηρίζει τους οργανισμούς που βοηθούν τις οικογένειες να αποκομίζουν ένα επαρκές εισόδημα χωρίς προσφυγή στην παιδική εργασία, ενισχύοντας την κατανόηση, εντός των κοινοτήτων, της σημασίας της ευημερίας των παιδιών, των εκπαιδευτικών αναγκών τους και του δικαιώματος στο παιχνίδι.

Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο ασχολείται

επίσης με τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν πολλές αγροτικές κοινότητες λόγω της έλλειψης κινήτρων για τις επόμενες γενιές να ασχοληθούν με τη γεωργία και τη βιοτεχνία. Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου προσφέρουν στους νέους και τις νέες την επιλογή ενός καλύτερου μέλλοντος κοντά στις οικογένειές τους και ως μέλη των κοινοτήτων τους, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη μελλοντική επαγγελματική τους ζωή. Η ηγεσία των Οργανώσεων Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, ιδίως οι γυναίκες, αποτελούν ισχυρά πρότυπα επιχειρηματιών για νέους και νέες.

ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΗΣ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η προστασία του περιβάλλοντος και η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των φυσικών πόρων και της βιοποικιλότητας αποτελούν θεμελιώδεις βασικούς πυλώνες του Δίκαιου Εμπορίου.

Οι ορθές περιβαλλοντικές πρακτικές, όπως η προστασία του εδάφους και των υδάτινων πόρων και η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, της εκπομπής αερίων του θερμοκηπίου και των αποβλήτων, αποτελούν ευθύνη όλων των φορέων της αλυσίδας παραγωγής, διανομής και

κατανάλωσης.

Η διαχείριση όλα τα στάδια της αλυσίδας αξίας πρέπει να διασφαλίζει ότι το πραγματικό κόστος των ορθών περιβαλλοντικών πρακτικών αντικατοπτρίζεται στις τιμές και τους όρους του εμπορίου.

Οι μικροκαλλιεργητές και οι βιοτέχνες συγκαταλέγονται στις ομάδες που είναι περισσότερο ευάλωτες στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και η στήριξή τους είναι σημαντική για την ανάπτυξη στρατηγικών προσαρμογής και μετριασμού του προβλήματος

ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Οι Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου επιδιώκουν να αξιοποιήσουν τον άμεσο αντίκτυπο που επιτυγχάνουν μέσω των δράσεών τους και να μοιραστούν την εμπειρία τους, έτσι ώστε οι αξίες του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου να μπορούν να υιοθετηθούν σε συμβατικές επιχειρηματικές πρακτικές και επίσημους κρατικούς κανονισμούς. Αυτό πραγματοποιείται μέσω εκστρατειών, άσκησης πίεσης και δράσεων στήριξης σε διάφορα επίπεδα

εθνικών και διεθνών κυβερνητικών φορέων. Οι δημόσιες πολιτικές μπορούν να παροτρύνουν τις επιχειρήσεις να συναλλάσσονται υπό τους όρους του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, με στόχο να καταστούν οι αρχές του κινήματος ο γενικός κανόνας. Η επιδίωξη αλλαγών στους κανόνες και τις πρακτικές του συμβατικού εμπορίου αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΝΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Οι αλυσίδες εφοδιασμού Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου συμβάλλουν στη σύνδεση των παραγωγών με τους καταναλωτές. Η αυξανόμενη παρουσία προϊόντων Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου σε συμβατικές αγορές καταδεικνύει τη δύναμη που ασκούν οι καταναλωτές με τις επιλογές τους. Η ενημέρωση των ανθρώπων για τον αντίκτυπο των επιλογών τους συμβάλλει στην υπεύθυνη κατανάλωση η οποία μπορεί να διατηρηθεί εντός των οικολογικών ορίων του πλανήτη.

Δεν πρέπει όμως να αποτελεί μόνο ευθύνη των καταναλωτών η αναζήτηση του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Έχουν δικαίωμα να το ζητούν ως κανόνα για όλα τα προϊόντα. Επομένως το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο εμπλέκει τους συναλλασσόμενους και ως πολίτες, αναγνωρίζοντας ότι οι παραγωγοί και

οι καταναλωτές δεν είναι μόνο οικονομικοί αλλά και κοινωνικοί δρώντες.

Η εστίαση του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου στην ενσωμάτωση και την ενδυνάμωση βοηθά στη σύνδεση των τοπικών αυτοοργανωμένων πρωτοβουλιών με το παγκόσμιο κίνημα για εναλλακτικά οικονομικά μοντέλα που θα περιλαμβάνουν ένα δίκαιο και ισότιμο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα για όλες και όλους.

Η επιτυχία των δράσεων Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου με τους παραγωγούς της Αφρικής, της Ασίας, της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής, που πωλούν αγαθά στις αγορές της Ευρώπης, της Βόρειας Αμερικής και του Ειρηνικού, μνημονεύεται όλο και περισσότερο από πρωτοβουλίες που επιδιώκουν τη βελτίωση του εμπορίου σε όλα τα μέρη του κόσμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ΑΝΤΙΚΤΥΠΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

*Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο είναι ένα
μονοπάτι.*

Πάνω από 4.000 οργανώσεις βάσης, που εκπροσωπούν πάνω από δύο εκατομμύρια μικρούς παραγωγούς και εργάτες σε περισσότερες από 70 χώρες, συνεργάζονται με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου ή με τον οργανισμό Fairtrade International. Τα προϊόντα τους πωλούνται σε χιλιάδες ειδικά καταστήματα Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου, (world-shops) ή καταστήματα του Δίκαιου Εμπορίου, σούπερ μάρκετ και σε πολλά άλλα σημεία πώλησης παγκοσμίως. Η κινητοποίηση των μελών και των εταίρων τους έχει επηρεάσει τους υπεύθυνους λήψης πολιτικών αποφάσεων σε όλες τις ηπείρους και έχει συμβάλει στην ενσωμάτωση κοινωνικών και περιβαλλοντικών ζητημάτων στην ατζέντα κορυφαίων εταιρειών.

Η ανάπτυξη της δημόσιας υποστήριξης για την κατανόηση του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου συμβάλλει σημαντικά σε αυτόν τον αντίκτυπο. Πολλές κοινότητες σε όλο τον κόσμο εργάζονται για την προώθηση του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου στην περιοχή τους και πλέον υπάρχουν 1.830 πόλεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου σε 28 χώρες (vii).

Παρόμοια κινήματα υπάρχουν για τα σχολεία, τα πανεπιστήμια και τους τόπους λατρείας, ενισχύοντας τη διαπολιτισμική και διαθρησκευτική κατανόηση και συνεργασία και συνδέοντας τις πρωτοβουλίες με το παγκόσμιο κίνημα αλλαγής. Καθώς ο επιχειρηματικός κόσμος ασχολείται τα τελευταία χρόνια με θέματα βιωσιμότητας, η υποστήριξη του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου από το κοινό διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην προσθήκη των συνθηκών παραγωγής και εργασίας αυτή την ατζέντα (viii).

Η υποστήριξη του κοινού με τη σειρά της εξαρτάται από την εμπιστοσύνη στις Οργανώσεις Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου «λένε ό,τι κάνουν και κάνουν ό,τι λένε». Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν δικαίωμα να αναμένουν τα υψηλότερα δυνατά πρότυπα ακεραιότητας, διαφάνειας και λογοδοσίας από όλους τους φορείς Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Επομένως το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου επενδύει εδώ και πολλά χρόνια σε συστήματα αντικειμενικού ελέγχου των ισχυρισμών του.

Οι υποστηρικτές του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου θέλουν επίσης να γνωρίζουν ότι οι

Copyright Florian Schueppel

GreenNet

ενέργειές τους συνεπάγονται θετικά αποτελέσματα για τους παραγωγούς. Επομένως η κατανόηση του κοινωνικού και οικονομικού αντίκτυπου του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου είναι πολύ σημαντική και αποτελεί όλο και συχνότερα το αντικείμενο ακαδημαϊκής έρευνας.

Ως συνεργασίες μεταξύ ερευνητών και δρώντων αναφέρονται ενδεικτικά τα Διεθνή Συμπόσια Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου που διεξάγονται από το 2002 (ix).

Μια σειρά μελετών (x) έχει δείξει οφέλη σε τομείς όπως

- αύξηση των εισοδημάτων ή/και εξασφάλιση καλύτερου εισοδήματος για τους παραγωγούς και
- ενδυνάμωση των αγροτών και των εργατών με την ενίσχυση των δημοκρατικών διαδικασιών στις οργανώσεις των παραγωγών και την αύξηση της δύναμής τους στις αλυσίδες εφοδιασμού,
- αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στις οικονομικές δραστηριότητες και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και

- συμπλήρωση του έργου άλλων πρωτοβουλιών για την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Ωστόσο, δεν είναι πάντοτε δυνατό να συσταθούν αιτιώδεις σχέσεις μεταξύ παρεμβάσεων και αποτελεσμάτων, ενώ ορισμένες από τις σημαντικότερες συνεισφορές του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου είναι «ανθρωποκεντρικές» ή ηθικές, όπως η ενδυνάμωση, η ευημερία και η ευτυχία.

Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο έχει αναγνωριστεί ως μία ιδιαίτερη αναπτυξιακή προσέγγιση στις πολιτικές των κρατών και των διεθνών θεσμικών οργάνων. Ο πρώην εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών για το δικαίωμα στην τροφή, Ολιβιέ Ντε Συτέ, επεσήμανε ότι:

«Το κίνημα του Δίκαιου Εμπορίου έχει θέσει ένα πρότυπο που εμπνέει και μπορεί να διασφαλίσει ότι οι παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού λειτουργούν προς όφελος των μικροκαλλιεργητών και έτσι συμβάλλουν σημαντικά στην καταπολέμηση της αγροτικής φτώχειας και στην αγροτική ανάπτυξη (xi)».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Το Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο αναγνωρίζει τη σημασία των πολυμερών πλαισίων για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος στις δημόσιες πολιτικές και τις επιχειρηματικές πρακτικές και παραπέμπει στις διατάξεις τους στις εργασίες του. Μεταξύ των σημαντικότερων πλαισίων είναι τα εξής:

- **Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDG's)**. Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης, που υιοθετήθηκαν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών τον Σεπτέμβριο του 2015, είναι ένα φιλόδοξο σύνολο 17 παγκόσμιων δεσμεύσεων που στοχεύουν στην «εξάλειψη της φτώχειας σε όλες τις μορφές της, παντού» έως το 2030 με την αντιμετώπιση των ανισοτήτων και την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου μοιράζεται με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης το όραμα ενός βιώσιμου κόσμου όπου οι άνθρωποι θα ξεφύγουν από τη φτώχεια έχοντας αξιοπρεπή εργασία, χωρίς να βλάπτουν τα απαραίτητα οικοσυστήματα και τους πόρους της γης, και οι γυναίκες και τα κορίτσια θα απολαμβάνουν ίσα δικαιώματα και ίσες ευκαιρίες. Το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου έχει αναγνωρίσει εδώ και καιρό τη σημασία της ευαισθητοποίησης των καταναλωτών σχετικά με τον αντίκτυπο των αγοραστικών επιλογών τους και γι' αυτό χαιρετίζει την ένταξη της υπεύθυνης κατανάλωσης στην ατζέντα για την βιωσιμότητα. Ως εκ τούτου, το κίνημα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου επιδιώκει τη συνεργασία με κυβερνήσεις, κοινωνικές οργανώσεις και τον ιδιωτικό τομέα για την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης.

- **Συμβάσεις του Διεθνούς Οργανισμού Εργασίας (Δ.Ο.Ε.)**. Περιλαμβάνονται 190 νόμοι που αποσκοπούν στη βελτίωση των εργασιακών προδιαγραφών για τους ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Οκτώ από αυτούς (σχετικά με την απαγόρευση της καταναγκαστικής εργασίας, της παιδικής εργασίας, του συνδικαλισμού και της απαγόρευσης των διακρίσεων) αποτελούν θεμελιώδεις Συμβάσεις που δεσμεύουν κάθε χώρα μέλος. Η Ατζέντα Αξιοπρεπών Εργασίας του ΔΟΕ υιοθετήθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στο πλαίσιο της

Ατζέντας του 2030 για την Βιώσιμη Ανάπτυξη (xii).

- **Κατευθυντήριες Αρχές για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα**. Ένα παγκόσμιο πρότυπο για την πρόληψη και την αντιμετώπιση του κινδύνου δυσμενών επιπτώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα που συνδέονται με την επιχειρηματική δραστηριότητα, που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών τον Ιούνιο του 2011.

Η σύνταξη της Χάρτας του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου καθοδηγήθηκε από δύο παγκόσμια δίκτυα:

- **Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου** (WFTO - www.wfto.com) είναι το παγκόσμιο δίκτυο παραγωγών, εμπόρων, εξαγωγέων, εισαγωγέων, χονδρεμπόρων και εμπόρων λιανικής πώλησης που δεσμεύονται 100% στο Δίκαιο & Αλληλέγγυο Εμπόριο και εφαρμόζουν τις 10 αρχές του WFTO στην αλυσίδα εφοδιασμού τους. Ο WFTO λειτουργεί σε περισσότερες από 70 χώρες σε 5 ηπείρους (Αφρική, Ασία, Ευρώπη, Λατινική Αμερική, Βόρεια Αμερική και Στεφάνη του Ειρηνικού) με εκλεγμένα παγκόσμια και περιφερειακά συμβούλια.

- **Fairtrade International (xiii)** (www.fairtrade.net) είναι ο Οργανισμός που συντονίζει το σύστημα σήμανσης του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Αποτελεί συνιδιοκτησία τριών Περιφερειακών Δικτύων Παραγωγής (που αντιπροσωπεύουν πάνω από 1.400 Οργανώσεις που έχουν πιστοποιηθεί σύμφωνα με τα πρότυπα του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου σε 73 χώρες) και 19 Εθνικών Οργανισμών Δίκαιου & Αλληλέγγυου που χορηγούν άδεια χρήσης του σήματος Δίκαιου & Αλληλέγγυου και το προωθούν σε επιχειρήσεις και καταναλωτές..

- Με την υποστήριξη του **Fair Trade Advocacy Office** (www.fairtrade-advocacy.org) ττα εν λόγω δίκτυα επιδιώκουν να αναπτύξουν διάλογο πέραν των μελών τους και να παρέχουν προσιτές πληροφορίες για άλλα μέρη του κινήματος Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου. Με έδρα τις Βρυξέλλες (Βέλγιο),

το Fair Trade Advocacy Office ηγείται της πολιτικής υπεράσπισης του κινήματος του Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και συμβάλλει στην ενίσχυση των πολιτικών δράσεων στήριξης του παγκόσμιου κινήματος του Δίκαιου και Αλληλέγγυου

Εμπορίου.

- Ιστορικό του κινήματος του Δίκαιου και Αλληλέγγυου Εμπορίου διατίθεται στη διεύθυνση <https://wfto.com/about-us/history-wfto/history-fair-trade>

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

i Συνήθως αναφερόμενο ως «Ορισμός FINE», το παρόν κείμενο συμφωνήθηκε το 2001 από τις Διεθνείς Οργανώσεις Σήμανσης Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου (FLO), τη Διεθνή Ομοσπονδία Εναλλακτικού Εμπορίου (IFAT), το Δίκτυο World Shops (NEWS) και την Ευρωπαϊκή Ένωση Δίκαιου Εμπορίου (EFTA). Έκτοτε η IFAT μετονομάστηκε σε Παγκόσμιο Δίκαιου & Αλληλέγγυου Εμπορίου (WFTO και περιλαμβάνει το πρώην Δίκτυο World Shops (NEWS) στα μέλη της.

ii Η Παγκόσμια Τράπεζα υπολόγισε μια μείωση του αριθμού των ατόμων που ζουν σε απόλυτη φτώχεια σε ποσοστό 58% μεταξύ του 1998 και του 2010. Βλ. Επισκόπηση της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη Φτώχεια στη διεύθυνση <http://www.world-bank.org/en/topic/poverty/overview>

iii Oxfam Inequality Report to Davos World Economic Forum, 2017 <https://www.oxfam.org/en/pressroom/pressreleases/2017-oi-i6/just-8-men-own-same-wealth-half-world>

iv Επισκόπηση της Παγκόσμιας Τράπεζας για τη Φτώχεια <http://www.world-bank.org/en/topic/poverty/overview>

v Η αναγκαστική μετανάστευση είναι «ένας γενικός όρος που αναφέρεται τόσο στις μετακινήσεις προσφύγων και εσωτερικά εκτοπισμένων ανθρώπων (εκτοπισμένων από συγκρούσεις στη χώρα προέλευσής τους) όσο και ανθρώπων που εκτοπίζονται από φυσικές ή περιβαλλοντικές καταστροφές, χημικές ή πυρηνικές καταστροφές, λιμούς ή αναπτυξιακά έργα.» <http://www.columbia.edu/itc/hs/pubhealth/modules/forced-Migration/definitions.html>:

vi FAIRHER: WOMEN'S EMPOWERMENT AND FAIR TRADE <http://fairtradecampaigns.org/2016/04/fairher-womens-empowerment-and-fair-trade/vi>

Βλ. www.fairtradetowns.org

vii «Does fair Trade change society»: https://www.fairtrade-deutschland.de/fileadmin/DE/mediathek/pdf/fairtrade_society_study_short_version_EN.pdf

ix Βλ. <http://www.fairtradeinternationalsymposium.org/>

x Βλ. βιβλιογραφία σε άρθρο της ανεξάρτητης ερευνητικής σύμβουλου Σάλι Σμιθ (Sally Smith) για το ίδρυμα Max Havelaar Netherlands το 2013, διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας http://www.fair-tradegemeenten.nl/wp-content/uploads/2013/03/Bi-jeenkomsten_Impact-Day.pdf

xi Olivier de Schutter (2013): «The contribution of Fair Trade to securing human rights in agriculture» – E&A από τον Ειδικό Εισηγητή (Μάιος 2013). http://www.srfood.org/images/stories/pdf/otherdocuments/20130510_fairtrade.pdf

xii Αξιοπρεπής εργασία και Ατζέντα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη <http://ilo.org/global/topics/sdg-2030/lang-en/index.htm>

xiii Επίσημα Fairtrade Labelling Organizations International eV αλλά λειτουργεί ως Fairtrade International